

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, ზ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. მარჯვ მცხოვრებთათვის: ВЪ Типограф. ВЪ редакціи газ. „Дროзба“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—5 მან., სამის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

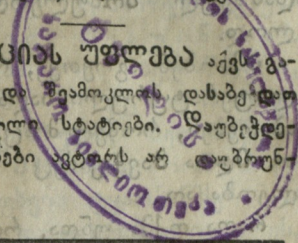
ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

უკველ დღე ოთხშაბათის ბარდა

ფასი განცხადებისა: დიდი ასობით ასობე—1 კაპ., მცირე ასობით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივი ცეროთი—5 კაპ., პატარა ათი—3 კაპ.

რედაქციის უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბედაო გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ამ 1879 წელს გაზეთი

„დროება“

გამოვა მულამ დღე და იმავე მიმართულებითა და პროგრამით, როგორც აქამდინ გამოდიოდა.

ხელის-მოწერა

მთელი წლის მიიღება რედაქციაში, ბაღის ქუჩაზე ზ. შადინოვის სახლებში, № 33.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა გაზეთი ამ აღრესით უნდა დაიბარონ: ВЪ Типограф. ВЪ редакціи газеты „Дрозба“.

გაზეთის ფასი

- მთელის წლისა — — 8 მან.
- მეცხის თვისა — — 5 მან.
- სამის თვისა — — 3 „
- ერთის თვისა — — 1 „

პირველი თებერვლიდან წლის დამთავრებამდე 7 მან.

შული გაზეთის დაბარებისათვის უნდა იქმნეს რედაქციაში წარმოდგენილი.

საქართველო

ურჩების საქმე

მუთაისიდან გვატყობინებენ, რომ საქმე იმ საჩხერელის ურჩებისა, რომელთაც ქრისტიანი ქალის მოკვლა ჰპრალდებათ, მომავალი 5 მარტისთვის არის დანიშნული განსახილველად მუთაისის ოლქის სასამართლოში.

ორიოდე სიტყვით მოვაგონოთ მკითხველს ამ საქმის გარემოება, რომელიც თავის დროზე ჩვენს გაზეთში დაწერილობით იყო აწერილი:

შარშან განაფხულზე ზემო-იმერეთში სოფ. შროშაში დაიკარგა ერთი გლეხის 10-12 წლის ქალი. მესამე დღეს ეს ქალი ნახეს მკვდარი ერთს მალლობადგილზე დაგდებული.

მიცვალებული იმ დღესვე თუ მეორე დღეს დასაფლავეს. ხალხში ათას გვარი ქორი და ეჭვი გაჩნდა ამ ქალის სიკვდილზე; ამ ხმებმა მიაღწიეს ადგილობრივ მომრიგებელ მოსამართლემდინ და აღმინისტრაციამდინ, რომელთაც ორი კვირის შემდეგ ამოაღებინეს საფლავიდან ქალი და შეამოწმებინეს უეზლის ექიმს ბერძნს.

ჩვენ არ ვიცით ბეჯითად—თუ რა აღმოაჩინა გამოძიებამ და ექიმის შემოწმებამ; ამბობენ კი, ექიმმა ნახა, ვითომც ქალს ხელის თითები დაჩხვლეტი-

ლი ჰქონდა და გამოძიება დარწმუნდა იმაში, რომ ეს ქალი თავის ბუნებით სიკვდილით არ არის მომკვდარი, არც წყალში არის დამღრჩვლი, რადგან იმის გვაში წყლიდან მოშორებით იდგაო, მალლობადგილზე და სხვ. და სხვ. ხალხში მაშინვე გავრცელდა აზრი და რწმუნება, რომ ქალი ურჩებისაგან არის ნაწვალები და მოკლულიო.

რაზედ იყო და არის ეს ხალხის აზრი დამყარებული? იმაზედ, რომ იმერეთში საზოგადოთ ხალხი დარწმუნებულია, ურჩებს ქრისტიანის სისხლი ეჭირებათო და ამის გამოწვლილად იერსხელ იტაცებენ ჩვენ ბავშს, სადგისით დარჩხვლეტენ, სისხლს გამოაცლიან და ამნაირად ჰკლავენო. მეორე საფუძველი ხალხისა კიდევ ის იყო, რომ იმ დღეს როდესაც ხსენებული ქალი დაიკარგა, ორმა თუ სამმა ცხენოსანმა ურჩამ ჩამოიარა იმ სოფელში და მერე არსად გვიჩახავსო. ამას გარდა ამბობდნენ, რომ, თუ ერთი რამ საეჭვო სიკვდილით არ მომკვდარიყო ის ქალი და თუ დამღრჩვლიყო, იმ მალლობადგილზე ვინ გააგდოო.

თუ არ ვცდებით, ამის მეტი საფუძველი ურჩების გასამტყუენებლად ამ საქმეში თითქმის სრულიად არა არისრა.

მს საქმე ძალიან მძიმე და საყურადღებო საქმეა. დიდი სიფრთხილე, დიდი წინდახედულობა, კარგათ გამოძიება და დაწერილობით გამოკვლევა მართებს მუთაისის ოლქის სასამართლოს ამ საქმისა და მხოლოდ მერე თქმა, რომ „ურჩები დამნაშავენი არიანო.“

სასამართლომ არ უნდა დაივიწყოს, რომ იმერეთში ვერც გლეხსა და საზოგადოთ ვერც ერთ ისეთს გაუნათლებელ კაცს ვერ ნახავთ, რომელიც მტკიცედ დაჯერებული არ იყოს, რომ ურჩები ქრისტიანის ბავშვს აწვალდნენ სისხლისთვისაო. მოსამართლეებმა უნდა იქონიონ მხედველობაში, რომ ცრუ-მორწმუნე კაცს ბევრი რამ ისეთი წარმოუდგება, რომელიც ნამდვილად სრულიადაც არ არსებობს. რამდენს ნახავთ მაგალითად იმერეთში იმისთანა კაცს და გიჟს კი არა, ყოვლად ჰკუთიან კაცს, რომელიც დაგწყებს დარწმუნებას, რომ ამა და ამ დამეს მე ჩემის თვალთ ვნახეო, რომ ჩემი მეზობლის დედაბერი მარდისახარა კატათ გადაქცეულიყო, ცოცხზე შემჯდარიყო და როპაპთან მიაჭენებდაო! რამდენი გეტყვისთ თქვენ, რომ ამა-და-ამ ალოგას ჭინკა შემომიჯდა უკან ცხენზეო, ცხენის კუდს ვთამაშებოდა და სანამ წმ. ბიორგი არ ვახსენე და ხანჯალი არ შე-

მოუქნიე, მანამ ვერ მოვიშორე თავიდან-მარ! რამდენს თავის თვალთ უნახეს თმა-გაშლილი და ტყეში მყვირალი ტყის-ძღარბი! რამდენი საწყალი მოხუცებული დედაკაცი, რომელთაც კუდიანობას აბრალებდნენ, დადაღეს, წყალში შეაფირფიტეს და აწვალეს ამ 30-40 წლის წინათ იმერეთში, რადგან ამტკიცებდნენ, რომ ლამ-დამობით ესენი კუდიანად იქცევიანო, გულ-ღვიძლს ამოპგლეჯენ ნორჩ ბავშვებსა და როპაპთან მიაქეთო!

და რამდენი სხვა ათასი ამისთანა ცრუ-მორწმუნოება არის ხალხში გავრცელებული, რომელსაც იქნება თავის საფუძველი ჰქონდეს, მაგრამ რომელიც ისეა სიმართლესთან და ჭეშმარიტებასთან დამორბეული, როგორც ზეცა დედა-მისწასთან!

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ერთი ამისთანა უსაფუძველო და უფრთხი ცრუ-მორწმუნოება არის აგრეთვე ისიც, რომ ვითომც ურჩებს ქრისტიანის სისხლი ეჭირებათო. მს თუ მართალი იყო, განა ურჩები მარტო ჩვენს ქვეყანაში ცხოვრობდნენ, განა მთელს დედა-მისწაზე არ არიან ისინი მოფენილნი,—და რატომ სხვაგან არსად გავგონილა ამისთანა შემთხვევა, რატომ სხვაგან არსად აწვალდნენ ქრისტიანის ბავშვს?

მუთაისის ოლქის სასამართლომ უნდა იქონიოს მხედველობაში ის შედეგი, რომელიც მოჰყვება იმის წინ-დაუხედავ გარდაწყვეტილებას: ხალხი უიმისოთაც დარწმუნებულია, რომ ურჩები ქრისტიანის ბავშვს აწვალდნენ,—და ახლა, თუ კიდევ სასამართლომ გაამტყუნა ეს ურჩები, უეჭველია, იმათ ჩვენში სადგომი პირი აღარ ექნებათ, უეჭველია, დიდი რამე უბედურება მოხდება უარესი იმ უბედურებაზე, რომელიც მორჩინების დროს და ამ სამი-ოთხი წლის წინათ მოახდინა ხალხმა სურამში..

მართის სიტყვით ურჩების ბედი და უბედობა, იმათი არსებობა ან ფეხის-ამოკვეთა ჩვენს ქვეყანაში ამ საქმეზედ არის დამოკიდებული;—ეს უნდა იქონიოს მხედველობაში მუთაისის ოლქის სასამართლომ, როდესაც თავის განაჩენზე ხელის-მოწერას დააპირებს...

ს. მ.

დღიური

* * ჩვენ შევიტყეთ, რომ მთელი ის ქართულ სცენის მოყვარეებს გარდაუწყვეტიათ, რომ ამ მოკლე ხანში გამართონ ერთი წარმოდგენა და მთელი შე-

მოსავალი ამ წარმოდგენისა გადასდენ დამშეულ მოზულეთლების სასარგებლოდ.

ამაობენ აგრეთვე, რომ ამავე მიზნით ლიტერატურული საღამოს გამართვასაც აპირებენ, რომელშიაც, სხვათა შორის, თ. ილია შავჭავჭავაძეც მიიღებს მონაწილეობასა.

რალა თქმა უნდა, რომ ჩვენი საზოგადოება სრულს თანაგრძნობას გამოუცხადებს იმ პირთ, რომელნიც ამისთანა ქველის მიზნით და სამადლო საქმისათვის იშრომავენ. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ წარმოდგენაზედაც და სალიტერატურო საღამოზედაც ზალა სავსე იქნება ხალხით.

მუთასილად და ახალციხილად გვწყვონ რომ ამ ქალაქებშიაც იმართება წარმოდგენები მოზულეთლებისათვის. იმედი გვაქვს, რომ ამ ქალაქებს უკან არ ჩამორჩებიან არც დანარჩენი ქალაქები საქართველოსა. ეს საზოგადო საქმეა. შთველი მხრიდამ არის საჭირო დახმარება და ხელის-მომართვა გაჭარბებულია.

* * ჩვენს გაზეთში იყო ამას წინათ დაბეჭდილი პატარა შენიშვნა იმაზედ, რომ პოქსანდროვის სამასწავლებლო ინსტიტუტში საქართველოს ისტორიის სწავლება დაიწყესო. ახლა გვაცნობებენ რომ, სამწუხაროთ, ეს ამბავი მართალი არ ყოფილა. ხანებულს ინსტიტუტთან, როგორც მოგვხსენებათ, დაარსებულია საქალაქო სკოლა, რომელიც განსაკუთრებით იმისთვის არის გამართული, რომ ინსტიტუტის უფროს განყოფილების ყმაწვილებმა სწავლაში გასაფარჯიმებელად აძლიონ აქ გაკვეთილები. აი ამ საქალაქო სკოლაში ერთს ინსტიტუტის შაგირდს მიუცია რამდენიმე გაკვეთილი საქართველოს ისტორიისა.

რაცა შეეხება თვითონ ინსტიტუტში სწავლებას საქართველოს ისტორიისას, — ეს ეკუთვნის მომავალს და ჯერ-ჯერობით ჩვენს ნატვრას შეადგენსო, — ასე ამბობს ამ გარემოების მომწერი.

* * * თუ როგორი წესები სუფიენენ სემინარიაში. სადაც ბატონობს უფ. ი. ძუგუნიძე, ამას, სხვათა შორის, შემდეგი ამბავიც გვიმტკიცებს:

ზასულ შაბათს, 17 თებერვალს, ერთი ზედამხედველთაგანი (ნადზირატელი) ამ სემინარიისა უფ. ი—ვი უგრძობელად დამთვრალი მისულიყო სემინარიაში და როცა საღამოს ლოცვაზე ყმაწვილები წაიყვნა, რადგან ბარბაცობდა, თვითონ კუჩქულში მიეკუჭნა და იქვე პირილამ ასაქმებინა...

რა კარგი ზნეობითი გავლენა უნდა ექნეს, ამისთანა ზედამხედველს ჩვენს მომავალს სასულიერო მამებზე!

* ჩვენ გვწყვონ მუთასილად: იმ ურიების საქმე, რომელთაც ბრალდებათ ერთი შორაპნელი გლეხი-კაცის პატარა ქალის მოტაცება და მოკლა, დანიშნა 5 მარტისათვის.

ბრალდებულნი არიან ცხრა ურია,

მოწმებდა დაბარებულნი არიან ასზედ მეტი ურია და ქრისტიანი.

ურიებს ჰყვანან ამორჩეულნი ვიქლებად აქაური ადვოკატები: უფ. ლუარსაბ ლოლუა და მოსე შიქიძე. რუსეთის ურიებიც დახმარებიან აქაურებსა ამ საქმეში, და უგზავნიან ორ სახელოვან რუსეთის ადვოკატს: უფ. ალექსანდროვსა (ზასულიძის ქალის დამცველს) და ძუბერნიკს თავიანთ ხარჯითა. დიდი ყურადღება არის მიქცეული ჩვენი საზოგადოებისა ამ საქმეზედ.

საზოგადოთ აქაურს ხალხში ის რწმუნება არის, რომ ნამდვილად მოტაცებული და ტანჯვით მოკლული იყო ის პატარა ქალი ურიებისაგან. მოწამებებიც და თვით ადგილიც, საცა იპოვნეს პატარა ქალი, ამოწმებენ ამასა.

მაგრამ თავიდანვე გამოძება იყო ნაწარმოები ისე სამაგლად უფ. ახუმოვისაგან, ისე სამაგლად იყო შეძომება იმ პაწაწინა მსხვირპლის გვამისა, რომ ამ საქმეში ჭეშმარიტების აღმოჩენა და დამტკიცება უიმედოთ შეიქნა. გამაძტყუნებელი აქტი პროკურორის ლიდოვისაგან არის შედგენილი ძალიან სუსტათა.

მართის სიტყვით, არავისა აქვს ეჭვი, რომ, თუმცა სასამართლოში ქრისტიანი მოწამებები განიმეორებენ ფრცქვემ თავიანთ ჩვენებასა, მაგრამ მაინც ცრანევე ბრალდებულნი გამართლებულნი იქნებიან.

„დროების“ კორამსკონდენსია

ახალციხე, 9 თებერვალს. ცხრას და ოც-და-ერთს წასრული თვისას და პირველ ამ თვისას აქ იყო წარმოდგენა ქართულ და რუსულ ენაზედ. წარმოდგინეს სცენის მოყვარე პირთა ქართულ ენაზედ: „თილისმის ხანი“ და „პეპო“; ხოლო რუსულ ენაზედ: „Вешница у домашнего очага“, „Жилецъ съ тромбонь“, „Женитьба“ და „Растроеное дѣло“.

წარმოდგინის დროს კარგი დიდი და მოსრული ზალა სპექტაკლისა იყო მჭიდროთ გავსებული მაყურებლებით; ეს გარემოება, რასაკვირველია, სასიამოვნო არის; რადგან ამტკიცებს, რომ ჩვენი საზოგადოება არ ყოფილა გულ-გრილი კეთილი საქმისათვის. შამაობთ კეთილის საქმისათვის იმიტომ, რომ ამ წარმოდგენების შემოსავლის მიზანი არის აქაური უფასო საქალბო სკოლის ხელის-მომართვა. სცენის მოწყობილება, რომლის მომართვაში დიდი მონაწილეობა მიიღო აქაურმა პოლკის აფიცრმა უ. შალეევმა, იყო მშვენიერი და ამტკიცებდა, რომ როგორც პიესები, ეგრეთვე სცენის მოყვარე პირებიც უნდა ყოფილიყვნენ სასიამოვნონი.

მართლაც, უნდა სთქვას კაცმა, რომ ამ თავიდანვე ეს სამი სპექტაკლი, როგორც ქართულ ენაზედ, აგრეთვე რუსულზედ სასიამოვნოდ დარჩნენ მაყურებელი საზოგადოებისათვის. მომავლისა-

თვის სასუფემო ის არის, რომელიც აღმოჩნდა, სცენის მოყვარეები კეთილსინილისიანათ ეკადებიან თავიანთი რაღებს და სცდილობენ, რომ სასარგებლო საქმე სასიამოვნოსთან შეაერთონ.

პირველ კომედიაში — „თილისმის ხანი“ — საზოგადოთ ყველა აქტიორები კარგათ ასრულებდნენ თავიანთ როლებს. რასაკვირველია, შანა — უ. მეხიფი და დედა მისი — შატანი — მკ. ბეთანოვისა, როგორც გავაოჯი ებთულნი სცენაზედ, იყვნენ თავიანთ როლებში. აგრეთვე — ლეილა — ნ. შორდანოვისა; თუც ეს ქალი პირველად გამოვიდა სცენაზედ, მაგრამ დიდ იმედს გვაძლევს, რომ მომავლისათვის უფრო შეუკეთესებული სცენის მოყვარე პირი იქმნება. ამ იმედს ჩვენ ვაფუძნებთ იმის როლის მოთხოვნისათვისამებრ სცენაზედ მიხრა-მოხრაზედ და სინილისიან როლის და კოსტიუმის ყურადღებაზე. ძარგად აასრულა როლი არაბისა უ. შორდანოვა.

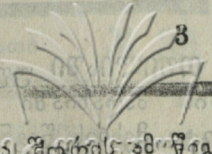
მეორე კომედიაში — „პეპო“ — ისევ ზემოხსენებულნი პირნი თამაშობდნენ და აქაც რიგიანად ითამაშეს. ბარდა ამათი კარგად აასრულეს თავიანთი როლები: პ. ალავერდოვა როლი — შატალასა, ი. სულხანოვა როლი არაბისა ზახშიმოვისა და უ. თახატლოვა — როლი კინტლასა. ეს უკანასკნელი როგორც კატეუმით აგრეთვე გამოთქმით და სცენაზედ მიხრა-მოხრით ნამდვილ კინტლს ემსგავსებოდა. მოსამახურებებიც: თავ. ჩერქეზოვი და ნ. შამოკელოვი კარგათ ემსახურებოდნენ თავიანთ ალებს.

ხუთ ამ თვისას შეიკრიბნენ სცენის მოყვარე პირნი უ. მესხიფთან, რომელსაც საზოგადოდ ეკუთვნის ამისთანა საქმეებში მოთაურობა, შეადგინეს საზოგადოება სცენის მოყვარე პირთა, ამოირჩიეს რეჟისორები ქართული და რუსული სპექტაკლებისათვის და კასირი. რუსული სპექტაკლებისათვის ამოირჩიეს უ. ძორსაკოვი, ქართულ სპექტაკლებისათვის და კასირათაც უ. მესხიფი.

ჩვენ უნდა მივაქციოთ ყურადღება სცენის მოყვარე პირთა საზოგადო ხმით პიესების ამორჩევაზედ, პიესის ერთად წაკითხვაზედ და როლების სურვილისამებრ მოთამაშეთა დარიგებაზედ; ამ საგანზედ ჯერ არ არის ყურადღება მიქცეული სხვა და სხვა მიზეზებისაგამო; გარდა იმისა როლის სინილისიანათ შესწავლაზედ, თუც სცენის მოყვარე პირს არ სურს, რომ სცენაზედ თავის ბუნებითი სცენიკური ნიჭი დაამახინჯოს.

შმათერესი ჩვენი სურვილი კი იმაში მდგომარეობს, რომ სცენის მოყვარე პირთა ჩქარა გული არ გაუფრილდესთ. სცენის მოყვარეობა იქითი საქმე არის, რომ ხშირათ შეიძლება უსიამოვნობის მიღება; მაგრამ, თუ რომელსამე პირს აქვს ჭეშმარიტი სიყვარული სცენისა და არ არის სულ-მოკლე, ყურადღებას არ მივაქცევს ამასა.

საზოგადოებას სცენის მოყვარე პირთა უნდა ქონდეს სახეში, რომ სცენას აქვს დიდი გავლენა როგორც ზნეობაზედ, აგრეთვე ჩვეულებაზედ მაყურებელი სა-

ზოგადობისა. სცენის მოყვარე პირთ შეუძლიანთ, შეამცირონ კარტის თამაში ქალების და კაცების საზოგადოებაში, ვგრეთვე სხვა ცუდი ჩვეულებებიც.

ზემოხსენებულ სამი სპექტაკლიდამ შემოვიდა სულ 667 მან. 25 კაპ.

ღიხარჯა, როგორც სცენის მოწყობისათვის, აგრეთვე სხვა-და-სხვა სცენის საჭირო ნივთების შეძენისათვის (შეიძინეს სცენისათვის ხუთი სხვა-და-სხვა ფერის პარიკები, ჩექმები, ლენტები, ჩითები და სხვები), რომლების დაწვრილებითი სია ხუთ ამ თვეს წარუდგინა უ. მესხიევმა საზოგადოებას—42ა მ. 65 კ.

ზარდა ამისა 50 მან. გაგზავნეს ზრიბოდლოვის სტიპენდიისათვის და 170 მ. მისცეს სეკრეტარს აქაურ შკოლისას უ. ზარმეკელაოვს, რომელსა; ეს ფულები გამოართვეს სცენის გასაწყობათ.

ღანარჩენი ამ ზემორე-ხსენებულ ხარჯის გარდა 23 მ. და 60 კ. წაიღო მუილისში უფ. მესხიევმა შესაძენათ სხვა-და-სხვა ნივთებისა სცენისათვის...

უცხო ქვეყნები

საზრანბათი

ნაციონალურს ძრებაში თებერვლის 5-ს ერთს ბონაპარტიელ დეპუტატ უკითხვას შინაგან საქმეთა მინისტრისათვის, მოსწონს იმას თუ არაო, რომ პარიჟის შალაქის შამგეობამ 100,000 ფრანკი შესწირა იმ პოლიტიკურ დამნაშავეების სასარგებლოდ, რომელთაც მთავრობამ აპატია დანაშაული და რომელნიც მალე საფრანგეთში უნდა დაბრუნდნენო. მინისტრმა მარსერმა ამის პასუხად სთქვა, რომ იმას ღიხავს მოსწონს ეს კაცთ-მოყვარეობითი საქმე პარიჟის მუნიციპალურ რჩევისა; რადგან ეს ფული დანიშნულია იმ მუშებისათვის, რომელნიც ახალი ძალედონიდამ ბრუნდებიან; თვით მთავრობა აპირებს იმათ ხელის-მომართვას ამ თავით, სანამ საქმეს ვერ აიჩინებო.

ამავე სდომავზე იყო მოლაპარაკება აგრეთვე იმ გარემოებაზე, რომ პარიჟის არე-მარეში ამ უკანასკნელ დროს ერთობ განზირდა ავაზაკობა და ხალხის ცარცვა. შინაგან საქმეთა მინისტრმა მარსერმა სთქვა, რომ ამ ავაზაკობის მოსასპობელად მომეტებული პოლიციის სალდათები დაეყენეთ ყარაულებათაო და საზოგადოთ ისეთი შიში არ არის, როგორც ხალხში გავრცელდა ხმაო.

ბოლბარია

ბელგიურს გაზეთს „ბელგიის თავისუფლებაში“ დაბეჭდილია შემდეგი დეპეშა, 10 თებერვალს მიღებული ტირნოვოდამ:

„ღდეს გაიხსნა აქ ბოლგარიის წარმომადგენელთა ძრება. რუსის კომისარმა თ. ღანდუკოვ-ძორსაკოვმა წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიაც ურჩია დეპუტატებს, რომ დაემორჩილონ ბერლინის ტრაქტატს, შეამუშავეთ კონსტიტუციის

პროექტი და თუ საჭიროთ დაინახვენ, შესცვალონ.

„პალატის გახსნის შემდგომ თ. ღანდუკოვ-ძორსაკოვმა მიიპატიჟა ყველა დეპუტატები თავის სახლში, სადაც ღიდა მეჯლისი იყო გამართული.

„ეს პირველი კრება ბოლგარიისა შესდგება სულ 230 დეპუტატისაგან, რომელშიაც 93 თვითონ ხალხისაგან ამორჩეული პირი ურევია; დეპუტატებში არიან აგრეთვე რამდენიმე ოსმალოებიც.

— ზემოხსენებულისავე გაზეთის სიტყვით, ბოლგარიის ჰყავს ამ ქამად 20,000 მილიციის ჯარი, რომელიც კარგათ არის გაწვრთნილი და ომისათვის გავარჯიშებული. ამ ჯარს რუსის აფიცრები ასწავლიდნენო, ახლა კი თითქმის ყველა აფიცრები ბოლგარიელები არიანო.

რუსეთი

გაზეთს „ახალ დროებაში“ დაბეჭდილია ხარკოვიდამ მიღებული დეპეშა-რომელიც გეცნობებს, რომ ხარკოვის ლუბერნატორის თ. ძრაპოტკინის მკვლელი იპოვნესო. ამავე გაზეთის სიტყვით, ხარკოვში დარწმუნებით ამბობენ, რომ ამ მკვლელობის მიზეზი სრულებით პოლიტიკური რამ გარემოება არ ყოფილა, სიყვარულის გამო მოკლესო, ვილაცას პირადი მტერობა ჰქონდაო.

— აღრიანობოლიდამ მოსული ამბები-დამ სჩანს, რომ, თუმცა რესის ჯარები ჯერ კიდევ არ გამოსულან ამ ქალაქი-დამ, მაგრამ ეს ქალაქი უკვე ჩაუბარებიათ ო. მამლოს ლუბერნატორისათვის. არც აღრიანობოლში დი არც სხვა ქალაქებში და სოფლებში რუსების გამოსვლის დროს არავითარი უწყსოება არ მომხდარაო.

— პეტერბურლის გაზეთებში დაბეჭდილია შემდეგი შესაძრწუნებელი ამბავი:

„4 თებერვალს, სადამოს ტიხვინის უეზდის სოფ. შრაჩევოს მცხოვრებლებმა დასწვეს ერთი ქერივი დედაკაცი აგრანენა იგნატიევისა, როსელსაც კულიანობას ამრალეზდნენ. ბლენებმა ჯერ ჩაუკეტეს კარები და ფანჯრები იგნატიევის სახლს, მერე წაუკიდეს ცეცხლი და ამნაირად გამოსწვეს დედაკაცი.

„ბლენები პირ-და-პირ გატყდნენ, რომ ჩვენ დაეწვითო, რადგან კულიანი იყო-ვო, ასე უნდოდაო.“

წერილი რედაქტორთან

უფ. რედაქტორო!

ბევრჯელ ყოფილა თქვენს გაზეთში მოხსენებულო, რომ თ. ალექსანდრე წერეთელს სიკვდილის შემდეგ დარჩენილდეს ბევრი ძველი ქართული წიგნები—ხელ-ნაწერი, მაგრამ ალ. წერეთლის მემკვიდრეებმა უარი სთქვესო: არავითარი წიგნები ყოფილაო, ტყვილი ხმებიო და სხვა.

მხლა მე გავიგე ნაშდვილად, რომ კნენია პელაგია წერეთლისას აქვს ეს

ძველი წიგნები. სხვათა შორის მწიგნებში ურევია ერთი უცხო-წიგნები-პლიარი „მეფხვის ტყაოსნისა“.

მა უკვდავი პოემა არის ხელ-ნაწერი, სქელ პერგამენტზე, მრავალი სურათებით შეკაზმული; ხელ-ნაწერი ძველის-ძველია აბობნენ, რომ ახალ გამოცემულ „მეფხვი ტყაოსანზე“ მომეტებულიაო; ეს და აჯერებელი არის, რადგან ყოველი მხრიდამ გვესმის, რომ ესე შემოკლებით რათ ბეჭდავთ „მეფხვის ტყაოსანსაო“. სურათები კი სუსტათ არის ნახტი; მაგრამ რანაირიც უნდა იყოს, ჩვენთვის ძვირფასი იქმნება ეს სურათები: პირველად როგორც გამოცნობელი იმ ეპოქის ტანთსაცმელისა და მეორედ ნათლად დაგვანახებდა—თუ რა მდგომარეობაში იყო იმ დროინდელი ჩვენი ხელოვნება (მხატვრობა).

მე მსურს, თქვენი გაზეთის საშუალობით, შეატყობინო კნა პელაგია წერეთლისას, თუ რა დიდ სიკეთეს იქმა ის, რომ გასცემდეს ამ წიგნს დასაბეჭდათ; მსურველები ბევრი გამოჩნდებიან.

მა წიგნი იქმნება მგონია, პირველი სრული გამოცემა „მეფხვის ტყაოსნისა“, მერკეთ სურათებით. სურათებს შეაკეთებს და გაააშენიერებს მხტვარი უ. რაინოვი, რომელიც ღლისათ სანთლით ეძებს ჩვენ ძველთაგან დანაშთენ სურათებს და მხატვრობას.

ამ წიგნის გამოცემით კნ. პელაგია მიიღებს უგულოთოდეს მადლობას ქართული ლიტერატურის მოყვარულთაგან და ამ ლიტერატურისათვის მოღვაწეთაგან; უარის თქმა იმისაგან შეუძლებელია, რადგან ყოველი გონიერი კაცი იმას იტყვის, რომ გამოჩენილი აზრი, თხზულება ან ძველი შესამჩნევი ნაშთი, რომელიც ძველს, ბედნიერს დროს თვალ-წინ წარმოუდგენს ხალხს, თვით ხალხის საკუთრებაა და არა ცალკე პირისა. მარდამეტებული თავ-მოყვარეობა იქნებოდა იმიო თქმა, რომ მაინც-დამაინც მე მქონდეს ყუთში შენახული და სხვა კი არას დროს არ ვალირსებ იმის შეხედვას, განხილვას და იმით სარგებლობასაო...

მთოხნი
მუთაისი, 18 თებერვალს

განცხადებანი

„ტვილისის გუბერნიის თავად-აუნაშრთა საზოგადოების შემუშავებულ მოსწავლეთა შემოქმობისათვის“ გაგვგავალ კომიტეტისაგან.

რადგანაც „საზოგადოების“ შკოლაში ყველა ვაკანსიები დაჭერილნი არიან, ამიტომ არზის შემოქმობა ამ ქამად აღარ შეიძლება. შამაწილებო, რომელნიც ჯერ არ ირიან მოყვანილნი, უაათუოდ უნდა გამოცხადდნენ 24 თებერვლამდე, თუ არა და გამორიცხულნი იქნებიან სიილამ. მარდამ მოსიარულე მოწაფეთაგან რომელნი არიან განთავისუფლებულნი სწავლის ფასისაგან—ამის შეტყობა შეიძლება თვით შკოლაში.

თჳილისში უფ. ზ. ჩარკვიანის წიგნის მალაზიაში და შუთისში უფ. მოტე მესხის წიგნისეე მალაზიაში ისპი-ღება:

ალმანახი

შედგენილი

ზ. თუშანიშვილისაგან

წიგნი მეორე

ბამოცემული ზ. ჩარკვიანისაგან
ფასი—ორი აბაზი

(5—2)

პირუბუხით მფარველობის საზო-გადროების წევრნი და აგრეთვე ყველა-ნი, ვისთვისაც ეს საგანი საინტერესოა, მოწვეულნი არიან მობრძანდნენ ამ სა-ზოგადოების საერთო კრებაზედ, ამ თე-ბერვლის 20-ს, ქაეკასიის სამკურნელო სა-ზოგადოების სადგომში, ალექსანდროვის ბაღში, ბარათინსკის ქუჩაზე.

(3—3)

ბამოვიდა და ისპიღება

„ბუბიაობა“

ვოდეგმოლი

აკაკი წარეთლისა

ისპიღება: ჩარკვიანის, მართანოვის და ბრიქუროვის წიგნის მალაზიებში, აგრე-თვე უფ. შავერდოვის ბაზეთის სააგენ-ტოში—ბულევარზე.

შუთისში—უფ. ძ. მესხის წიგნის მალაზიაში.

ფასი—ერთი აბაზი.

(5—4)

„ჰაეროსტატი“

ძამედია ოთხ-მოქმედებად, თხზულება
მ. ჯორჯაძისა

ანგარიში

საზუბ-ენისლის გამსახეებელ-შემანახველი ამხანაგროვისა

1878 წლისა

1 იანვარს 1878 წელსა იყო:

	მან.	კაბ.
წილადი ფული	1650	57
სასარგებლოდ შემოტანილი	2321	83
სათადარიკო თანხა	21	65
წმინდა მოგება	458	42

ჯამი 4452 47

	მან.	კაბ.
ბასესხებული	3624	50
ნაღდ ფულად	727	97
საურთიერთო ნდობის სა-ზოგადოებაში საწევრო შე-სატანი	100	

ჯამი 4452 47

1878 წელს არის:

შემოსავალი.

ბასავალი.

	მან.	კაბ.
წილადი ფული	871	64
სარგებელი დაჭერილი გასეს-ხების ანუ ახალი ვადის მიცემის დროს	523	96
ჯარიმა	12	97
ღებრ-ნებული სესხები	5512	
სასარგებლოდ შემოტანილი	155	76
სათადარიკო თანხა	41	5

ჯამი 7117 38

	მან.	კაბ.
წილადი ფული	24	
მოგება 1878 წ. წილადებზე მიცემულ	155	76
ბასესხებული	7174	
სარგებელი დაბრუნებული ვადაზე წინ გადახდილის სეს-ხისა	2	10
სამმართველოს ხარჯი	116	80
აღებ-მიცემობის გასავალი	165	79

ჯამი 7638 45

1 იანვარს 1879 წელსა არის:

	მან.	კაბ.
წილადი ფული	2498	21
სასარგებლოდ შემოტანილი	2477	59
სათადარიკო თანხა	62	70
წმინდა მოგება	554	90

ჯამი 5593 40

	მან.	კაბ.
ბასესხებული	5286	50
ნაღდ ფულად	206	90
საურთიერთო ნდობის სა-ზოგადოებაში საწევრო შე-სატანი	100	

ჯამი 5593 40

თავსჯდომარე რჩევისა: თ. ბიორგი ჯორჯაძე

წევრნი რჩევისა:

- ნინიკო მკედლიშვილი
- ლევან ბაჭიაშვილი
- სვიმონა ხენიაშვილი
- ლაზარე ნერსესაშვილი
- ივანე ღათიაშვილი

მმართველნი:

- მანო როსტომიშვილი
- მამა ჩახტაუროვი
- ნიკო ქონგოშვილი

9 თებერვალი 1879 წ. ს. ენისელი

რძ. ზზა.	დღა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ბელგრაფი	მანკაბ.	მაზანდა	მანკაბ.	თჳილისის სამკურნალო
თჳილისი	9/21	5/18	მ.კაბ.	მ.კაბ.	მ.ცი სიტყვა თჳილისიდან:		თჳილისი, 20 თებერვ.		ქრევის მადანზე, წინამძღვროვის სახლებში.
მცხეთა	10/11	6/27	68	38	ქაეკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში.	50	ფქე. თეთ. ბანჯრას, ფთ.	160	აგათმყოფებს მიიღებენ ყოველს დღე დღის 9 საათიდან 1-მდინ.
ბორი	11/58	9/43	240	133	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს	2	შერი ფული	120	მ.რ შაბათს: მერმიშვილი და ბა-რ. ლევიჩი— შინაგ. ავთ., მიუჩა-რიანც—საჯარო ექიმი და საში-ღოს ოპერაციები.
ხაშური	1/29	11/57	392	218	პეტერბურღს, მარშაეას.	2	ბამბა მრევისა, ფული.	740	სამ შაბათს: მერმიშვილი— ში-ნაგ. ა.ბ ხუტოვი—საბეზო და ბაგ-შვის, პეტუნოვი—თვალის.
სურამი	1/44		442	246	მსმალეთში, შვეიცარიაში.	3	ბაპენტალი ბამბა ფული.	950	მ. თხ შაბათი: მერმიშვილი ში-ნაგანი.
შერილა	5/49		581	323	იტალიაში და საფრანგეთში.	350	მატყლი თუშური ფული.	660	ხუთ შაბათს: მერმიშვილი— ში-ნაგ., მ.უჩარიანცი—სიჭილიტიკუ-რი და საზარღე ორგანების.
რიონი	6/57		675	375	ინგლისში	375	—თარაქამისა ფული.	450	პარასკევს: მერმიშვილი— შინაგ., ა. ბახუტოვი—საბეზო ქალისა და ბავშვების.
სამტრედია	7/51		773	429	უმოხბა		აბრეშუმი ნუხური სტ.	210	შაბათს: მერმიშვილი— შინაგ., და მ.უჩარიანცი—სიჭილიტიკუ-რი და საზარღე ორგანების.
ახალ-სენაკი	8/43		857	476	ა) თჳილისიდან: სამზღვარ გარ-ეთ, მუთარსს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუღდ. ორშ. და ხუთშ. მსურ.—პარასკ. და ორშ. ბა-ხეთს—სამშ. და შაბ. ბ) მუთარი-სიდან: თჳილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. მსურ-გეთს—ორშ. და პარასკ.		—ცხვრისა, ლიტრა	18	პარასკევს: მერმიშვილი— შინაგ., ა. ბახუტოვი—საბეზო ქალისა და ბავშვების.
შოთი	9/50		975	542	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:		შაქარი, ბროც. ფული.	740	შაბათს: მერმიშვილი— შინაგ., და პეტუნოვი—თვალისა.
შოთი	9/3				ლია წიგნის	4	—ფხვნილი ფული.	560	
ახალ-სენაკი	10/14		118	76	ღამ: ჭიღლის (ხამი მისხლი)	8	შავა გრგვალი, გირვ.	70	
სამტრედია	11/5		26	14			ხეთი ქუნჯუთისა ფული	1230	
რიონი	12/13		3	169			თამბაქო, საშულო ფთ.	670	
შერილა	1/18	ლაგე	39	21					
სურამი	5/12		110	533					
ხაშური	5/39		137	584					
ბორი	7/5		487	364					
მცხეთა	8/50		659	854					
თჳილისი	9/31		756	975					